

ชุดที่ 9

ข้อ 1. จากการวิเคราะห์รายการต่าง ๆ ในงบดุลของบริษัทเป็ยแดงจำกัด สำหรับปี 2524 มียอดเปลี่ยนแปลงสุทธิดังนี้

	<u>ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ</u>	
	<u>เดบิต</u>	<u>เครดิต</u>
เงินสด	4,020	
ลูกหนี้	310	
หนี้สงสัยจะสูญ (สำรองเผื่อหนี้สูญ)		100
สินค้าคงเหลือ		3,000
พัสดุกงเหลือ		600
เครื่องใช้สำนักงาน	-	-
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	300	
เจ้าหนี้	-	-
ค่าเช่าค้างจ่าย	7,230	
ทุน-หุ้นสามัญ		50
กำไรสะสม	<u>11,860</u>	<u>8,110</u>
 <u>รายละเอียดบัญชีกำไรสะสม</u>		
ขาย		180,000
ต้นทุนขาย	128,000	
หนี้สูญ	180	
ค่าเช่า	2,700	
ค่าพัสดุใช้ไป	810	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	1,200	
ค่านายหน้าพนักงานขาย	21,000	
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	18,000	
กำไรสะสมเพิ่มสุทธิ	<u>8,110</u>	<u> </u>
	<u>180,000</u>	<u>180,000</u>

ให้นักศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของเงินสดโดยจัดทำกระดาษทำ
การวงกระแสเงินสดและงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ข้อ 2. ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิของรายการต่าง ๆ ในงบดุลของบริษัท กังวาน จำกัด สำหรับ
ปี 2524 ปรากฏดังข้างล่างนี้

	ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ	
	เดบิต	เครดิต
เงินทุนหมุนเวียน		27,600
เงินลงทุน	-	-
ที่ดิน	3,200	
อาคาร	35,000	
เครื่องจักร	5,000	
เครื่องมืออุปกรณ์	-	-
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร		2,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร		2,900
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องมืออุปกรณ์		900
ส่วนลดมูลค่าหุ้นกู้	1,140	
หุ้นกู้ 4%		100,000
หุ้นกู้ 6%	100,000	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	1,600	
หุ้นบุริมสิทธิ	10,000	
หุ้นสามัญ		18,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	500	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		1,160
สิทธิการจองหุ้นสามัญยังไม่มีผู้นำมาใช้		240
กำไรสะสม		3,640
	<u>156,440</u>	<u>156,440</u>

ข้อมูลเพิ่มเติม

- ขายเงินลงทุนซึ่งมีราคาทุน 25,000 บาท ในราคา 27,500 บาท และได้ซื้อเงินลงทุนเพิ่ม 25,000 บาท
- บริษัทจำหน่ายหุ้นกู้ ดอกเบี้ย 4% มูลค่าฉบับละ 1,000 บาท กำหนดไถ่ถอนภายใน 10 ปี 100 ฉบับ โดยมอบสิทธิในการจองหุ้นสามัญ 1 หุ้น ในราคาเท่ากับมูลค่าหุ้นละ 100 บาท

ผู้ซื้อหุ้นกู้ 1 ฉบับ จะได้รับสิทธิในการจองหุ้นสามัญ 1 หุ้น ขณะนั้นราคาตลาดของหุ้นสามัญเป็น 112 บาท หุ้นกู้จำหน่ายได้ในราคาเท่ากับมูลค่า จำหน่ายออกไปในวันที่ 1 กรกฎาคม 2524

3. ราคาตลาดของหุ้นสามัญขึ้นไปเป็น 120 บาท ได้มีผู้นำสิทธิมาจองหุ้นสามัญไป 80 หุ้น
4. หุ้นกู้ 6% ออกจำหน่ายเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2512 อายุการไถ่ถอน 20 ปี ดอกเบี้ยจ่ายปีละ 2 ครั้ง ออกจำหน่ายในราคา 104 บริษัทไถ่ถอนหุ้นกู้ 6% ในราคา 101 บาท เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2524 ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้คงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2523 เป็นเงิน 1,600 บาท
5. ไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ 100 หุ้น ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 100 บาท ไถ่ถอนในราคา 10,200 บาท
6. แลกเครื่องจักรเก่ากับเครื่องจักรใหม่ ราคาทุนเครื่องจักรเก่า 10,000 บาท ตัดค่าเสื่อมราคามาแล้ว 3 ปี ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2523 เป็นเงิน 3,000 บาท ผู้ขายตีราคา Trade-in 7,000 บาท ต้องจ่ายเงินสดเพิ่มอีก 4,000 บาท และตัวจ่ายอายุ 3 เดือน อีก 4,000 บาท การแลกเปลี่ยนได้กระทำเมื่อ 1 กรกฎาคม 2524
7. อาคารราคาทุน 45,000 บาท ขายไปในราคา 40,000 บาท ขาดทุนจากการขาย 500 บาท
8. ประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้น 100 หุ้น ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 100 บาท ราคาตลาด 102 บาท เงินปันผลเป็นเงินสด 5,000 บาท จ่ายวันที่ 10 มกราคม 2525
9. รายละเอียดกำไรสะสมประกอบด้วย

	<u>เดบิต</u>	<u>เครดิต</u>
กำไรสุทธิประจำปี		15,590
กำไรจากการขายเงินลงทุน	?	?
กำไรจากการแลกเครื่องจักร	?	?
ขาดทุนจากการขายอาคาร	?	?
กำไรจากการไถ่ถอนหุ้นกู้ 6%	?	?
กำไรจากการไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ	?	?
จ่ายเงินปันผลเป็นหุ้นสามัญ	?	?
จ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด	?	?
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	<u>3,640</u>	<u> </u>
	<u>19,340</u>	<u>19,340</u>

ให้ทำ กระดาษทำการบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุนหมุนเวียน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุนหมุนเวียนสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ข้อ 3.

บริษัท โซติช่วง จำกัด

งบดุล

ณ 31 ธันวาคม 2524

สินทรัพย์

เงินสด	106,000
ลูกหนี้	566,000
สินค้าคงเหลือ	320,000
โรงงานและเครื่องจักร (สุทธิ)	740,000
นิมิตสิทธิ	<u>40,000</u>
	<u>1,772,000</u>
หนี้สินหมุนเวียน	240,000
พันธบัตรเงินกู้ ดอกเบี้ย 4% (ครบกำหนด 2535)	300,000
7% หุ้นบุริมสิทธิ ราคาตามมูลค่า 100 บาท	200,000
หุ้นสามัญ ราคาตามมูลค่า 20 บาท จำหน่ายและอยู่ในมือ บุคคลภายนอก 20,000 หุ้น	400,000
กำไรสะสม	720,000
<u>หัก</u> หุ้นบุริมสิทธิซื้อคืนมา 800 หุ้น	<u>(88,000)</u>
	<u>1,772,000</u>

งบกำไรขาดทุนประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ขายสุทธิ	1,500,000
ต้นทุนขาย	<u>900,000</u>
กำไรขั้นต้น	600,000
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (รวมดอกเบี้ยพันธบัตร)	<u>498,000</u>
กำไรก่อนหักภาษี	102,000
ภาษีเงินได้ 40%	<u>40,800</u>
	<u>61,200</u>

ให้ท่านคำนวณหา

1. Earning coverage
- Debt to equity ratio
3. Earning per share ของหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ
4. Book value per share ของหุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ
5. อัตราส่วนของโรงงานและอุปกรณ์ต่อหนี้สินระยะยาว

ข้อ 4. ก. จากข้อมูลทางการเงินของบริษัทบัวหลวง จำกัด ซึ่งดำเนินงานแบ่งแยกเป็นแผนกต่าง ๆ มีผลการดำเนินงานดังนี้

	แผนก		
	ก.	ข.	ค.
ขาย	<u>80,000</u>	<u>40,000</u>	<u>60,000</u>
ต้นทุน			
วัตถุดิบ	10,000	5,000	10,000
ค่าแรงทางตรง	4,000	5,000	16,000
สิทธิอุปกรณ์-ผันแปร	10,000	5,000	20,000
สิทธิอุปกรณ์-คงที่	<u>20,000</u>	<u>10,000</u>	<u>20,000</u>
	<u>44,000</u>	<u>25,000</u>	<u>66,000</u>
กำไร (ขาดทุน)	36,000	15,000	(6,000)

ให้ท่านพิจารณาว่าควรยุบแผนก ค.หรือไม่ แสดงตัวเลขสนับสนุนข้อเสนอของท่าน

ข. จากผลการดำเนินงานสำหรับปี 2524 และ 2525 ของบริษัทชมพูนันท์ทิพย์ จำกัด เป็นดังนี้

	<u>2524</u>	<u>2525</u>
จำนวนสินค้าที่จำหน่าย	<u>20,000</u> ชิ้น	<u>22,000</u> ชิ้น
ขาย	475,000 บาท	525,000 บาท
ต้นทุนขาย	<u>250,000</u>	<u>265,000</u>
กำไรขั้นต้น	225,000	260,000
ค่าใช้จ่ายในการขาย	102,000	120,000
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	<u>80,000</u>	<u>75,000</u>
กำไรสุทธิ	<u>43,000</u>	<u>65,000</u>

ให้หาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของกำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิของบริษัทดังกล่าว เปลี่ยนแปลงเนื่องจากปัจจัยอะไรบ้าง

ข้อ 5. ต่อไปนี้เป็นข้อมูลทางการบัญชีของบริษัท ก.จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม

	2524	2523
เงินสด	20,000	15,000
ลูกหนี้	40,000	27,000
สินค้าคงเหลือ (Lifo)	60,000	40,000
อาคารและอุปกรณ์	300,000	250,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคารและอุปกรณ์	(45,000)	(75,000)
เจ้าหนี้	(18,000)	(20,000)
หุ้นกู้ (ครบกำหนด 2530)	(130,000)	(50,000)
หุ้นทุน ราคาตามมูลค่างหุ้น ๑ ละ 100 บาท	(130,000)	(100,000)
กำไรสะสม	(79,000)	(87,000)

ข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างปี 2524

1. สินค้าคงเหลือตีตามราคาทุนแบบเข้าทีหลัง-ออกก่อน ระหว่างปี 2524 ซื้อสินค้าเป็นเงิน 100,000 บาท และซื้อสม่ำเสมอตลอดทั้งปี สินค้าต้นงวดที่มีอยู่เป็นสินค้าที่ซื้อมาเมื่อต้นปีราคาเป็น 100
2. ขายอุปกรณ์ราคาทุน 100,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสม 60,000 บาท ขายไปในราคาตามบัญชี ขณะที่ต้นปีราคาเป็น 180 และซื้ออาคารอีก 100,000 บาท โดยออกหุ้นทุนให้ 30,000 บาท ที่เหลือจ่ายเป็นเงินสด ขณะที่ต้นปีราคาเป็น 180
3. ออกจำหน่ายหุ้นกู้ในปีนี้อีก 80,000 บาท ในราคาตามมูลค่า
4. ประกาศจ่ายเงินปันผลนี้เป็นเงิน 10,000 บาท เมื่อตอนสิ้นปี
5. การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ทำให้รายการที่เป็นตัวเงินเปลี่ยนแปลงระหว่างปี นอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ 1-4 แล้วเกิดขึ้นจากการซื้อ การขาย และจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี ปรากฏว่าลดลงสุทธิเป็นเงิน 20,000 บาท
6. ต้นปีราคา 31 ธันวาคม 2523 เป็น 120
31 ธันวาคม 2524 เป็น 360
ตัวเฉลี่ยปี 2524 เป็น 240 ($360 \div 240 = 1.5$)

ให้ทำ

1. แสดงรายละเอียดของต้นทุนสินค้าที่ขายสำหรับปี 2524 หลังปรับด้วยระดับราคาปลายปี 2524
2. ให้คำนวณหาผลกำไรหรือขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคาสำหรับปี 2524

เฉลยปัญหาทดสอบด้วยตนเองชุดที่ ๑

บริษัท เบียงคง จำกัด
 กระต่ายท่าการบงแสดงกระแสเงินสดเข้าออก
 สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

รายการ	ยอดเปลี่ยนแปลง		รายการปรับปรุง		เงินสดใช้ไป			เงินสดได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	คำอธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่นๆ	อธิบาย
เงินสด	4,020								
ถูกหัก	310		(3)	80					
หนี้สงสัยจะสูญ		100	(2)	180					
สินค้าคงเหลือ		3,000	(1)	3,000					
พัสดุคงเหลือ		600	(5)	600					
เครื่องใช้สำนักงาน	-	-							
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	300		(7)	1,200	1,500	ซ่อมใหญ่			
เจ้าหนี้	-	-							
ค่าเช่าค้างจ่าย	7,230			(6)	7,230				
ทุน-หุ้นสามัญ		50						50	ออกหุ้น
กำไรสะสม		8,110							
	11,860	11,860							
รายละเอียดกำไรสะสม									
ขาย		180,000	(4)	390			179,610		
ต้นทุนขาย	28,000			(1)	3,000		(125,000)		
หนี้สูญ	180			(2)	180		-		
ค่าเช่า	2,700		(6)	7,230			(9,930)		
ค่าพัสดุใช้ไป	810			(5)	600		(210)		
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	1,200			(7)	1,200		-		
ค่านายหน้าพนักงานขาย	21,000						(21,000)		
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	18,000						(18,000)		
กำไรสะสมเพิ่มสุทธิ	8,110								
	180,000	180,000							
รวมเงินสดได้จากการดำเนินงาน							5,470	5,470	
รวมเงินสดได้มา								5,520	
รวมเงินสดใช้ไป					1,500			1,500	
เงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ								4,020	

บริษัท กังวาน จำกัด
 กระดาษทำการงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุนหมุนเวียน
 สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.2524

รายการ	ยอดเปลี่ยนแปลง		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้ไป		ทุนทรัพย์ได้มา	ทุนทรัพย์ได้มา
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	คำอธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น ๆ
เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ		27,600						
บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
เงินลงทุน	-	-	(1) 25,000		25,000	ซื้อเงินลงทุน		
ที่ดิน	3,200				3,200	ซื้อที่ดิน		
อาคาร	35,000		(7) 45,000		80,000	สร้างอาคาร		
เครื่องจักร	5,000			(6) 5,000				
เครื่องมืออุปกรณ์	-	-						
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร		2,000		(7) 4,500			6,500	
- เครื่องจักร		2,900		(6) 3,500			6,400	
- เครื่องมืออุปกรณ์		900					900	
ส่วนลดมูลค่าหุ้นกู้	1,140			(2) 1,200			60	
หุ้นกู้ 4%		100,000	(2) 100,000					
หุ้นกู้ 6%	100,000			(4) 100,000				
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	1,600			(4) 1,450			(15c)	
หุ้นบุริมสิทธิ	10,000			(5) 10,000				
			(8) 10,000					
หุ้นสามัญ		18,000	(3) 8,000					
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	500			(5) 500				
			(5) 900					
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		11,600	(8) 200					
สิทธิการจองหุ้นสามัญ		240	(2) 1,200	(3) 960				
กำไรสะสม		3,640						
	156,440	156,440						
รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงกำไรสะสม :								
กำไรสุทธิ		15,590						
กำไรจากการขายเงินลงทุน		2,500	(1) 2,500					
กำไรจากการได้ถอนหุ้นกู้ 6%		450	(4) 450					
กำไรจากการได้ถอนหุ้นบุริมสิทธิ		300	(5) 300					
กำไรจากการแลกเปลี่ยนเครื่องจักร		500	(6) 500					
ขาดทุนจากการขายอาคาร	500			(7) 500				
จ่ายปันผลเป็นหุ้นสามัญ	10,200			(8) 10,200	5,000	จ่ายปันผล		
จ่ายปันผลเป็นเงินสด	5,000							
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	3,640							
	19,340	19,340						

บริษัท กังวาน จำกัด
 กระดาษทำการงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุนหมุนเวียน
 สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.2524

รายการ	ยอดเปลี่ยนแปลง		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้ไป		ทุนทรัพย์ได้มา		
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	แหล่งอื่น ๆ	คำอธิบาย	แหล่งอื่น ๆ	คำอธิบาย	
เงินทุนได้มาจากการขายเงินลงทุน				(1) 27,500				27,500	ขายเงินลงทุน
เงินทุนได้มาจากการขายหุ้นกู้ 4%				(2) 100,000				100,000	ขายหุ้นกู้ 4%
เงินทุนได้มาจากการขายหุ้นสามัญ				(3) 8,000				8,000	ขายหุ้นสามัญ
เงินทุนใช้ไปจากโตถอนหุ้นกู้ 6%			(4) 101,000		101,000	โตถอนหุ้นกู้			
เงินทุนใช้ไปโตถอนหุ้นบุริมสิทธิ			(5) 10,200		10,200	โตถอนหุ้นบุริมสิทธิ			
เงินทุนใช้ไปแลกเปลี่ยนเครื่องจักร			(6) 8,000		8,000	และเครื่องจักร			
เงินทุนได้มาจากของอาคาร				(7) 40,000				40,000	ขายอาคาร
รวมเงินทุนได้มาจากการดำเนินงาน							29,300	29,300	
รวมเงินทุนได้มาทั้งสิ้น								204,800	
รวมเงินทุนใช้ไปทั้งสิ้น					232,400			232,400	
.. เงินทุนหมุนเวียนลดลง								27,600	

เฉลยข้อ 3.

1. Earning coverage = $\frac{\text{กำไรก่อนหักภาษี} + \text{Interest}}{\text{Interest (ค.บ.จ่าย)}}$
 = $\frac{102,000 + 12,000}{12,000} = 9.5$ เท่า
2. Debt to equity ratio = $\frac{540,000}{1,232,000} = .44 : 1$
 หรือ = $\frac{300,000}{1,232,000} = .244 : 1$ $\frac{\text{หนี้สิน}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$
3. Earning per share หุ้นบุริมสิทธิ = @ 7
-
- " ————— หุ้นสามัญ = $\frac{\text{เงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$
 = $\frac{61,200 - 8,400}{20,000} = \frac{52,800}{20,000}$
 = @ 2.64 บาท
4. Book Value per share หุ้นบุริมฯ = $\frac{\text{มูลค่าไถ่ถอน} + \text{สิทธิในเงินปันผลที่หุ้นบุฯ จะได้}}{\text{จำนวนหุ้นบุริมสิทธิ}}$
 = $\frac{120,000 + 8,400}{1,200} = 107$ บาท
- " ————— หุ้นสามัญ = $\frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$
 = $\frac{(1,772,000 - 540,000) - 128,400}{20,000}$
 = 55.18
5. อัตราส่วนของโรงงานและอุปกรณ์ต่อหนี้สินระยะยาว
 = $\frac{740,000}{300,000}$
 = 2.47 : 1

เฉลยข้อ 5.

รายละเอียดต้นทุนขายหลังปรับด้วยระดับราคาปลายปี 24

ต้นทุนขาย	ก่อนปรับ	ตัวคูณ	หลังปรับ
สินค้าต้นงวด	40,000	360/100	144,000
บวก ซื้อ	<u>100,000</u>	360/240	<u>150,000</u>
	140,000		294,000
หัก สินค้าปลายงวด	40,000	360/100	144,000
	<u>20,000</u>	360/240	<u>30,000</u>
ต้นทุนขาย	<u>80,000</u>		<u>120,000</u>

บริษัท ก.จำกัด

งบกำไรขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.31 ธ.ค.24

รายการที่เป็นตัวเงินต้นปี	ก่อนปรับ	ตัวคูณ	หลังปรับ
เงินสด+ลูกหนี้ 42,000			
เจ้าหนี้+หนี้สูญ <u>(70,000)</u>	(28,000)	360/120	(84,000)

รายการที่เป็นตัวเงินเปลี่ยนแปลงระหว่างปี

ลดลงระหว่างปี	<u>(20,000)</u>	360/240	<u>(30,000)</u>
	(48,000)		(114,000)
ขายอุปกรณ์	40,000	360/180	80,000
ซื้ออาคาร	(70,000)	360/180	(140,000)
จ่ายปันผล	<u>(10,000)</u>		<u>(10,000)</u>
รายการที่เป็นตัวเงินปลายปีหลังปรับ			(184,000)
รายการที่เป็นตัวเงินปลายปีก่อนปรับ			
เงินสด+ลูกหนี้ 60,000			
เจ้าหนี้ <u>(148,000)</u>	(88,000)		<u>(88,000)</u>
กำไรจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคาสำหรับปี			<u>96,000</u>